

ОБЈЕКАТ:	<i>Ски стаза Торник</i>
ЛОКАЦИЈА:	<i>550/23, 551/2 КО Доброселица, Општина Чајетина, Златибор</i>
НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	<i>ЈП „Скијалишта Србије“ Београд Милутина Миланковића бр.9, 11070 Нови Београд</i>
ДИРЕКТОР:	<i>Дејан Ђика</i>
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПРОЈЕКТА:	“Aurora green” д.о.о. <i>Булевар Зорана Ђинђића 159/4 11070 Нови Београд Тел: +381 11 2694283 е-маил: info@auroragreen.rs</i>
ДИРЕКТОР:	<i>Зорица Исоски, дипл. инж. зашт. жив. средине</i>
ВОЂА ПРОЈЕКТА:	<i>Јадранка Радосављевић, дипл. инж. технологије</i>
ЧЛАНОВИ РАДНОГ ТИМА:	<i>Марија Здравковић, мастер еколог Петар Станојевић, дипл. инж. технологије</i>

**Садржина захтева за одлучивање о потреби израде
студије процене утицаја на животну средину**

1. Подаци о носиоцу Пројекта

Назив: ЈП „Скијалишта Србије“

Седиште и адреса: Милутина Миланковића бр.9, 11070 Нови Београд

Шифра делатности: 9311 – Делатност спортских објеката

Матични број: 20183390

ПИБ: 104521515

Лице за контакт: Мирјана Шево

е-маил: mirjana.sevo@skijalistasrbije.rs

Број телефона: +381 11 311 79 01

2. Локација Пројекта

Осетљивост животне средине у датим географским областима које могу бити изложене штетном утицају пројекта, а нарочито у погледу:

а. постојећег коришћења земљишта;

ЈП „Скијалишта Србије“ планира изградњу ски стазе на кат.парцелама бр. 550/23, 551/2 КО Доброселица, Општина Чајетина, у ски центру Торник на основу Плана детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ („Сл. лист општине Чајетина“ бр. 5/17).

Према Локацијским условима бр. 350-02-00189/2018-14 од 02.07.2018. (у прилогу), предметне кп бр. 550/23, 551/2 КО Доброселица обухваћене су Планом детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ и налазе се на земљишту јавне намене. Графички прилог - Извод из Плана детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ – Планирана намена површина достављамо у прилогу.

Тренутно се са врха Торник и краја истоимене жичаре, северозападном падином простиру постојеће стазе у дужини од око 5,6 km. Комплетни капацитети падина на североисточној страни од постојеће жичаре су неискоришћени, те се инвеститир из тог разлога одлучио за изградњу ски стазе на овом делу ски центра.

На основу предлога нових инсталација и ски стаза од стране ЈП Скијалишта Србије урађено је трасирање за 2 нове стазе. Источно од постојеће жичаре “Торник“, предвиђен је нови четворосед назива „Бандера“, а источно од ње су предвиђене претходно поменуте стазе.

Стаза 1 трасирана је непосредно испод гребена који се пружа са врха Торник, уз помоћ 6 узастопних радијуса хоризонталних кривина вредности између 100 m и 500 m, и укупне је дужине 1226 m, док ширина стазе износи 30 m.

Стаза 4 је лоцирана североисточно у односу на стазу 1, и она представља везу са почетком новопланираног четвороседа. Састоји се од три радијуса и то од 500m, 250m и 250m. Укупна дужина ове стазе износи 638 m, са ширином од 37,5 m.

Ситуациони план стаза достављамо у прилогу.

б. релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;

Уредбом о проглашењу Парка природе „Златибор” („Сл. гласник РС“, бр. 91/17) Парк природе Златибор је сврстан у прву категорију заштите и захвата површину од скоро 42.000 хектара. Одређена су три степена заштите, а управљање Парком је препуштено ЈП Србијашуме. Изградња предметне ски стазе је предвиђена у Парку природе „Златибор”, у режиму заштите III степена.

Златибор има карактер висоравни сложене тектонске и морфолошке структуре, испресецан клисурама и кањонским долинама бројних река.

На простору Златиборске висоравни евидентирано је 32 објекта геонаслеђа и то: 13 геоморфолошких, девет геолошких објеката, осам спелеолошких и два архитектонско-петролошка. Једно од највреднијих подручја Парка природе „Златибор” је кањонска долина реке Увац, са бројним долинским меандрима, чије су воде према постојећим индикаторима у првој класи квалитета.

Специфичност флоре и вегетације условљена је утицајем серпентинске геолошке подлоге, те се на овом подручју налазе станишта бројних ретких и угрожених биљних врста (од укупно 1.044, 226 које имају национални и међународни значај, 34 врсте су у категорији строго заштићених, а 112 таксона у категорији заштићених врста). На Прелиминарној Црвеној листи флоре Србије, налази се 80 таксона, а на целокупном простору констатовано је 76 ендемичних таксона.

У Парку природе „Златибор”, доминирају аутохтоне шуме црног бора и мешовите шуме црног и белог бора, које су сврстане у приоритетна Натура 2000 станишта. Присутна је строго заштићена врста муника и заштићене врсте: клокочика, дрен, хајдучка опута и бреза. Због великог богатства и разноврсности, подручје Парка природе „Златибор”, увршћено је у одабрана подручја за дневне лептире (РВА-Prime Butterfly) и представља станиште значајним популацијама циљних врста лептира.

Забележено је присуство око 154 врста птица, што подручје Парка природе „Златибор” сврстава у попис подручја за птице од изузетног националног значаја (ИВАпас-68).

Изградња ски стаза је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима, тако да реализација и редовни рад предметног пројекта неће довести до пресецања путева миграције и угрожавања привремених и сталних станишта животињских врста.

Посебну лепоту и препознатљивост Парка природе „Златибор”, даје традиционалан начин живота у старовлашком типу насеља, са дводелном брвнарком, као основним грађевинским обликом. Основну вредност представљају и утврђена непокретна културна добра: Црква брвнара у Доњој Јабланици, Црква брвнара у Доброселици и Манастирски комплекс Увац, као и неколико евидентираних добара.

На локацији на којој се планира изградња ски стазе предвиђено је уклањање постојећих стабала бора (*Pinus*) и смрче (*Picea*), и то само на неопходним местима, ради уређења трасе за кретање скијаша.

Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације, према компензационим мерама одређеним од стране надлежног Министарства, на основу чл. 12. Закона о заштити природе и Правилника о компензационим мерама.

ц. апсорпционог капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја природна и културна добра и густо насељене области:

Предметно подручје на коме се планира изградња ски-стаза се налази у Парку природе Златибор, у режиму заштите III степена. Предметно подручје налази се у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја „Златибор“. Увидом у централни регистар заштићених природних добара, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе које достављамо у прилогу.

Према подацима којима располаже Јавно предузеће за газдовање шумама, а који су саставни део локацијских услова, планиране ски стазе пролазе кроз део Газдинске јединице „Торник“, којим газдује Шумско газдинство „Ужице“. Основна намена шума је заштита земљишта од ерозије. На обухваћеним површинама се налазе шуме борова, смрче и вештачки подигнуте састојине црног бора. Такође, ски стаза пролази кроз шуме високе заштитне вредности које представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама. На овом подручју налазе се и станишта ретких и угрожених биљних врста. Одговор Јавног предузећа за газдовање шумама на захтев за издавање локацијских услова налази се у прилогу.

С обзиром на претходно наведено тј да је изградња предметног објекта предвиђена у склопу заштићеног природног добра – Парка природе Златибор - потребно је одредити и поштовати мере за заштиту животне средине.

3. Карактеристике Пројекта:

а. величина и капацитет Пројекта

Са врха Торник и краја истоимене жичаре, северозападном падином простиру постојеће стазе у дужини од око 5,6 km. Површине на североисточној страни од постојеће жичаре су неискоришћени, те се инвеститир из тог разлога одлучио за изградњу:

- Стазе 1 укупне дужине 638 m, са ширином од 37,5 m и
- Стазе 4 укупне дужине 1226 m, са ширином од 30 m , а у оквиру катастарских парцела бр. 550/23, 551/2 КО Доброселица, Општина Чајетина, Златибор.

Уздужни профили

Нивелете новопроектованих стаза условљене су котами постојећег терена, као и критеријумом да земљани радови буду што мањи и уравнотежени. Подужни нагиби стазе 1 се крећу између 2.50% и 27%, што ову стазу сврстава у лаку стазу по Правилнику о минималним техничким условима за уређење, обележавање и одржавање скијалишта. Стаза 4 као и стаза 1 спада у лаку стазу са подужним нагибима између 12% и 27 %.

Попречни профили

Ширине новопроектоване Стазе 1 износи 30 метара, док је ширина стазе 4 – 35m. Све стазе су пројектоване са једностраним попречним нагибом од 6.00%, осим на делу уклапања стаза једних у друге, где попречни нагиб стазе углавном прати попречни нагиб постојећег терена. Нагиби косина насипа и усека усвојени су према геолошком елаборату и износе 1:1 за насипе висине до 5 метара, након чега је потребно косину преломити на нагиб од 1:1.50, док су за усеке примењени нагиби између 1:1 и 2:1. По геолошком елаборату је предвиђено и скидање хумуса просечне дебљине од 20 cm, као и израда степенстих засека за косине падина веће од 20°. Завршни слој новопроектованих стаза се хумузира и затрављује у дебљини од 20 cm.

Одводњавање

На основу резултата анализе сливних површина на подручју пројектованих стаза и као и хидролошке анализе и хидрауличког прорачуна усвојен је концепт одводњавања предметних ски стаза. За одводњавање прибрежних вода предвиђени су бетонски канали ширине 50 cm у дну, дубине 50 cm, са бочним нагибима 1:1. Приликом извођења ових канала, а због великих подужних нагиба, дно канала треба да се бетонира заједно са ломљеном калдрмом, ради успорења отицања воде. За заштиту стаза од ерозије предвиђени су и попречни земљани канали ширине и дубине 40 cm, који прате попречни нагиб стазе. Ради бољег отицања прибрежних вода пројектована су и два цеваста пропуста пречника Ø1000 испод трупа стазе 2 и трупа стазе 4.

б. могуће кумулирање са ефектима других, постојећих и будућих пројеката:

На предметној локацији неће долазити до кумулирања са ефектима других, постојећих и будућих пројеката.

в. коришћење природних ресурса и енергије;

Приликом изградње објекта и током експлоатације ски стазе као енергент користиће се дизел гориво за грађевинске машине и табаче снега.

г. стварање отпада и његове врсте

Током изградње ски стазе могу се јавити следеће врсте отпада: грађевински и комунални отпад.

За одвожење грађевинског отпада у току изградње ски стазе, како се исти не би нагомилавао, биће ангажован Извођач радова. Након извршеног испитивања од стране акредитоване лабораторије отпад ће се предавати на даљи третман оператеру који за то поседује адекватну дозволу издату од стране надлежног органа. Приликом предаје отпада попуњаваће се одговарајући Документ о кретању отпада.

Током редовног рада ски стазе генерисаће се комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и одлагаће се у контејнере надлежног комуналног предузећа.

д. загађивање и изазивање неугодности;

У току изградње ски стазе може доћи до загађивања тла, површинских и подземних вода појаса око комплекса услед истицања нафте, бензина, разних уља и мазива из грађевинских машина, уколико нису предвиђене адекватне превентивне мере заштите. Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су производи сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима. Један од главних полутаната који се јавља током извођења грађевинских радова је прашина. Прашина је, у највећој мери, неорганичког порекла (песак, цемент, креч итд.), али је присутна и прашина органичког порекла (дрво, земља, асфалт, смола). Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање буке ће бити временски ограничено. Грађевински радови могу такође бити узрок

ерозијских процеса услед сече и уклањања шуме у заштитном коридору ски стазе, посебно на местима где постоје већи нагиби терена.

При редовном раду ски стазе тј. за време и након скијашке сезоне вршиће се уређење ски стазе што подразумева рад машина. Услед рада поменутих машина долази до емисије издувних гасова, чиме се делује на квалитет ваздуха подручја планираног пројекта. Током редовног рад ски стазе не може доћи до значајнијих квалитативних и квантитативних промена у погледу квалитета вода и земљишта. До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности. Међутим, како је људска активност везана за скијашку сезону, када ће се повећати концентрација људи на подручју планираног пројекта, то је наведени утицај повремен и јавља се у зимском периоду године. На предметној локацији у току редовног рада предметног постројења неће долазити до појаве емисија топлоте и мириса. У току рада предметног постројења није предвиђено коришћење било каквих уређаја који производе или емитују јонизујуће или нејонизујуће зрачење.

ђ. ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника које се примењују, у складу са прописима

С обзиром да се ради о објекту који се користи за спортске активности-скијање као и то да се приликом редовног рада истог неће користити опасне материје може се рећи да нема ризика за настанак удеса у погледу супстанци које се користе.

Имајући у виду врсту активности које ће се обављати, може се закључити да је могућа удесна ситуација просипање и процурење нафтних деривата (уље, дизел) или других хемикалија из ангажоване механизације која се користи приликом изградње ски стазе. У случају удесне ситуације процурења уља или дизел горива, потребно је спровести мере спречавања даљег ширења расутог флуида и на тај начин ограничити последице удеса. Запослени који реагују на удес морају водити рачуна о томе да не дође до накнадног запаљања горива и настанка пожара. Удесна ситуација процурења нафте и нафтних деривата би била ограничена и не би довела до контаминације животне средине.

4. Карактеристике могућег утицаја

Могући значајни утицаји пројекта, а нарочито:

а. обим утицаја (географско подручје и бројност становништва изложеног ризику);

Имајући у виду карактеристике локације, капацитет и величину пројекта, карактеристике рада пројекта, поштовање норми и стандарда за предметну делатност у анализираној зони и на предметној локацији као и то да да ће се објекат користити искључиво у функцији спорта-скијања. утицај у току редовног рада пројекта ће бити занемарљив.

б. природа прекограничног утицаја:

Редован рад предметног постројења неће имати прекограничног утицаја.

в. величина и сложеност утицаја

Утицај није значајан.

г. вероватноћа утицаја:

Вероватноћа утицаја је мала.

д. трајање, учесталост и вероватноћа понављања утицаја:

Утицај пројекта на животну средину може се јавити само приликом изградње ски стазе, док утицај приликом редовног рада неће бити значајан.

5. Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину:

Имајући у виду да су предметне кп бр. 550/23, 551/2 КО Доброселица на којима је планирана изградња ски стазе обухваћене Планом детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ и да се налазе на земљишту јавне намене инвеститор није разматрао остале алтернативе.

6. Опис чинилаца животне средине за које постоји могућност да буду знатно изложени ризику услед реализације пројекта укључујући:

а. становништво: Нема

б. фауна: Изградња ски стаза је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима.

в. флора: На локацији на којој се планира изградња ски стазе предвиђено је уклањање постојећих стабала бора (*Pinus*) и смрче (*Picea*), и то само на неопходним местима, ради уређења трасе за кретање скијаша. Неопходно је сачувати свако постојеће вредно стабло или групацију високе вегерације, уколико постоји.

г. земљиште: Нема. У току градње може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова. Уколико дође до испуштања уља и горива на тло неопходно је одмах извршити санацију, посипањем места изливања сорбентом (нпр. песак, зеолит и сл.) у циљу сакупљања просутих нафтних деривата.

За заштиту стаза од ерозије предвиђени су попречни земљани канали који прате попречни нагиб стазе.

д. вода: У садашњим условима, на самој микролокацији нема површинских токова који би били угрожени реализацијом пројекта

ђ. ваздух: нема. У току редовног рада објекта једини извор загађења ваздуха на предметном подручју могу представљати издувни гасови из табача снега, који се користе за уређење ски стазе и шпуре ски лифта. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера и могу се занемарити.

е. климатски чиниоци: нема утицаја.

ж. грађевине: нема утицаја.

з. непокретна културна добра и археолошка налазишта: Ниједно археолошко налазиште нити културно добро се не налази у зони утицајног подручја.

и. пејзаж: Изградњом ски стазе доћи ће до промене пејзажа, с тим што ће пројекат бити изведен на такав начин да минимално или уопште не наруши окружење и животну средину.

7. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину (непосредних и посредних, секундарних, кумулативних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, сталних, привремених, позитивних и негативних) до којих може доћи услед:

а. постојања пројекта: Ски стаза је специфичан објекат који по изградњи, односно у редовном раду, има врло мале утицаје на животну средину, јер не емитује опасне материје у ваздух, воду и тло, док су ти утицаји у току изградње знатнији. Приликом пројектовања, изградње и каснијег коришћења предметног објекта користе се само природни материјали, бетон и ломљена калдрма, тако да су штетни утицаји пројекта на животну средину сведени на минималну меру.

б. коришћења природних ресурса: Приликом изградње ски стазе неће се користити природни ресурси. Током изградње ски стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање.

в. емисија загађујућих материја, стварања неугодности и уклањања отпада:

Приликом изградње ски стазе једини извор загађења ваздуха представљају емисије гасова приликом табања снега. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера. Повећани ниво буке може се очекивати током изградње ски стазе услед рада грађевинских машина, док током редовног ски стазе до повећања нивоа буке може доћи услед повећане људске активности. У току изградње предметног објекта настајаће грађевински отпад, док ће се у току редовног рада ски стазе генерисати комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и одлагаће се у контејнере надлежног КП.

8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину:

- Предвиђеним грађевинским радовима не смеју се изазвати инжењерско-геолошки или други деградациони процеси
- Испоштовати основне критеријуме за изградњу ски стаза: морфологију терена, геолошке и педолошке карактеристике, нагибе падина и сл.;
- Придржавати се основних критеријума за планирање, уређење, обележавање и коришћење ски стаза, као и безбедност на скијалишту, сходно закону којим се регулишу јавна скијалишта;
- Ширина ски стазе са заштитним појасом око стазе не сме бити већа од 50 м;
- Прибавити сагласност „Србијашуме“ за извођење радова који изискују сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације svelo на најмању могућу меру;
- Радове обављати тако да се задржи хабитус ивичних стабала, а такође не оштети њихов коренов систем;
- Планирати подизање шумских засада, као и компензацију уклоњене вегетације. Компензационе мере одрешује надлежно Министарство на основу чл. 12 Закона о Заштити природе и правилника којим се регулишу компензационе мере;
- Просторно ограничити манипулативне површине;
- Дефинисати и обезбедити привремене локације за складиштење потребног материјала и опреме, као и за складиштење отпадног материјала и његову евакуацију од стране надлежне комуналне службе;
- Није дозвољено одлагање отпада на заштићеном подручју;
- Утврдити обавезу санације или рекултивације свих деградираних површина;

- Након окончања радова, обавезна је комплетна санација локације и затрављивање свих површина деградираних током радова;
- На локацији је забрањено сервисирање радних машина и возила, а уколико дође до изливања горива, уља и других штетних материја, извођач је дужан да уклони загађено земљиште и изврши санацију локације;
- Током вршења радова обавезно је присуство стручних лица, односно управљача заштићеног подручја ЈП „Србијашуме“;
- Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести Министарство заштите животна средине, односно преузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- По престанку радова и активности на предметном подручју извршити санацију односно рекултивацију;
- На деоници где је ски стаза стрма, анализирати и по потреби предузети мере ерозионе заштите.

ПРИЛОГ 2.

**Упитник уз захтев за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја
КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА**

ред. бр.	Питање	да/не	Укратко образложити
1.	Да ли извођење Пројекта подразумева активности које ће проузроковати промене на локацији у односу на:		
	а. топографију терена	да	На локацији на којој је планирана изградња ски стазе предвиђено је уклањање појединих стабала ради уређења трасе за кретање скијаша.
	б. коришћење земљишта	да	
	в. измену водних тела	не	
2.	Да ли рад Пројекта подразумева активности које ће проузроковати промене на локацији у односу на:		
	а. топографију терена	не	
	б. коришћење земљишта	не	
	в. измену водних тела	не	
3.	Да ли престанак рада Пројекта подразумева активности које ће проузроковати промене на локацији у односу на:		
	а. топографију терена	не	
	б. коришћење земљишта	не	
	в. измену водних тела	не	
4.	Да ли извођење Пројекта подразумева коришћење природних ресурса, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обнављају, као што су:		
	а. земљиште	не	
	б. шуме	да	Предвиђено је уклањање постојећих стабала
	в. воде	не	
	г. минералне сировине	не	
5.	Да ли рад Пројекта подразумева коришћење природних ресурса, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обнављају, као што су:		
	а. земљиште	не	
	б. шуме	не	
	в. воде	не	
	г. минералне сировине	не	
6.	Да ли Пројекат подразумева коришћење материја или материјала који могу бити штетни по здравље људи или животну средину у поступку		

	а. производње/активности	не	Објекат је искључиво у функцији спорта-скијања.
	б. транспорта	не	
	в. руковања	не	
	г. складиштења	не	
7.	Да ли ће на Пројекту настајати чврсти отпад током:		
	а. извођења Пројекта	да	Приликом извођења радова на предметној локацији генерисаће се грађевински отпад. С грађевинским отпадом који настане у току извођења радова управљаће се у складу са важећим прописима о управљању отпадом
	б. рада Пројекта	да	У току рада предметног постројења може доћи до генерисања комуналног отпада, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и одлагаће се у контејнере надлежног КП.
	в. престанка рада Пројекта	не	
8.	Да ли ће при извођењу Пројекта долазити до испуштања у ваздух:		
	а. загађујућих материја	да	Током изградње ски стазе могућа је појава издувних гасова од транспортних возила и грађевинске механизације.
	б. опасних материја	не	
	в. непријатних/интензивних мириса	не	
9.	Да ли ће при раду Пројекта долазити до испуштања у ваздух:		
	а. загађујућих материја	да	Емисије гасова се јављају као последица непотпуног сагоревања горива из табача снега и локалног су карактера
	б. опасних материја	не	
	в. непријатних/интензивних мириса	не	
10.	Да ли ће извођење Пројекта проузроковати:		
	а. буку	да	Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови
	б. вибрације	не	
	в. емитовање светлости	не	
	г. емитовање топлотне енергије	не	
	д. емитовање електромагнетног зрачења	не	
11.	Да ли ће рад Пројекта проузроковати:		

	а. буку	да	До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности.
	б. вибрације	не	
	в. емитовање светлости	не	
	г. емитовање топлотне енергије	не	
	д. емитовање електромагнетног зрачења	не	
12.	Да ли ће извођење Пројекта проузроковати контаминацију загађујућим материјама:		
	а. земљишта	не	
	б. површинских вода	не	
	в. подземних вода	не	
13.	Да ли ће рад Пројекта проузроковати контаминацију загађујућим материјама:		
	а. земљишта	не	У условима редовног рада није предвиђена било каква могућност контаминације земљишта.
	б. површинских вода	не	
	в. подземних вода	не	
14.	Да ли ће престанак рада Пројекта проузроковати контаминацију загађујућим материјама:		
	а. земљишта	не	
	б. површинских вода	не	
	в. подземних вода	не	
15.	Да ли ће постојати било какав ризик од удеса, који може угрозити људско здравље или животну средину, током:		
	а. извођења Пројекта	не	Током извођења потребних грађевинских радова пројекта постоји ризик од удеса услед непоштовања радне дисциплине и непридржавања прописаних мера заштите на раду.
	б. рада Пројекта	не	
	в. престанка рада Пројекта	не	Престанак рада пројекта не доводи до ризика од удеса.
16.	Да ли ће Пројекат довести до социјалних промена у:		
	а. демографском смислу	не	
	б. традиционалном начину живота	не	
	в. запошљавању	не	
	г. друго:	не	
17.	Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, а који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим постојећим Пројектима:		

	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	
18.	Да ли има подручја на локацији, која могу бити захваћена утицајем Пројекта, а која су заштићена међународним или домаћим прописима због својих:		
	а. природних вредности	да	Објекат се налази у оквиру треће зоне заштите, у оквиру Парка природе Златибор.
	б. пејзажних вредности	не	
	в. културних вредности	не	
	г. историјских вредности	не	
	д. других вредности:	не	
19.	Да ли има подручја у близини локације, која могу бити захваћена утицајем Пројекта, а која су заштићена међународним или домаћим прописима због својих:		
	а. природних вредности	не	
	б. пејзажних вредности	не	
	в. културних вредности	не	
	г. историјских вредности	не	
	д. других вредности:	не	
20.	Да ли има осетљивих подручја на локацији која могу бити угрожена реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. мочваре	не	
	б. водна тела	не	
	в. планинска подручја	не	
	г. шумска подручја	не	
21.	Да ли има осетљивих подручја у близини локације која могу бити угрожена реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. мочваре	не	
	б. водна тела	не	
	в. планинска подручја	не	
	г. шумска подручја	не	
22.	Да ли има заштићених врста флоре и фауне која може бити угрожена реализацијом Пројекта:		
	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	
23.	Да ли постоје подручја или природни облици високе амбијенталне вредности који могу бити угрожени релаизацијом Пројекта:		
	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	

24.	Да ли постоје површине или објекти који се користе за рекреацију а који могу бити угрожени реализацијом Пројекта:		
	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	
25.	Да ли постоје путни правци који могу бити угрожени реализацијом Пројекта:		
	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	
26.	Да ли се Пројекат планира на локацији на којој ће бити видљив великом броју људи	не	
27.	Да ли на локацији има подручја или објеката који могу бити угрожени реализацијом Пројекта, а који су од:		
	а. историјског значаја	не	
	б. културног значаја	не	
28.	Да ли у близини локације има подручја или објеката који могу бити угрожени реализацијом Пројекта, а који су од:		
	а. историјског значаја	не	
	б. културног значаја	не	
29.	Да ли се пројекат планира на локацији која ће његовом реализацијом претрпети губитак зелених површина	да	
30.	Да ли се на локацији земљиште користи у намене, које могу бити угрожене реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. туризам	не	
	б. трговина	не	
	в. мала привреда	не	
	г. пољопривредна производња	не	
	д. индустрија	не	
	ђ. Рударство	не	
е. друге:	не		
31.	Да ли се у близини локације земљиште користи у намене, које могу бити угрожене релаизацијом Пројекта, као што су:		
	а. туризам	не	
	б. трговина	не	
	в. мала привреда	не	
	г. пољопривредна производња	не	
	д. индустрија	не	
	ђ. рударство	не	
е. друге:	не		

32.	Да ли је локација на којој се планира реализација Пројекта у складу са просторно планском документацијом	да	Према Локацијским условима бр. ROP-MSGI-13566-LOC-1/2018 од 02.07.2018., предметне кп бр. 550/23, 551/2 КО Доброселица, на подручју општине Чајетина обухваћене су Планом детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ и налазе се на земљишту јавне намене.
33.	Да ли постоје подручја са великом густином насељености или изграђености, која могу бити угрожена реализацијом Пројекта:		
	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	
34.	Да ли се на локацији налазе специфични (осетљиви) објекти, који могу бити угрожени реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. болнице	не	
	б. школе	не	
	в. обданишта	не	
	г. верски објекти	не	
35.	Да ли се у близини локације налазе специфични (осетљиви) објекти, који могу бити угрожени реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. болнице	не	
	б. школе	не	
	в. обданишта	не	
	г. верски објекти	не	
36.	Да ли на локацији има подручја са важним, високо квалитетним ресурсима, који могу бити угрожени реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. подземне воде	не	
	б. површинске воде	не	
	в. шуме	да	
	г. пољопривредна подручја	не	
	д. риболовна подручја	не	
	ђ. ловна подручја	да	Предметна локација се налази у оквиру ловишта „Торник-Чавловац“
	е. заштићена природна добра	да	
	ж.минералне сировине	не	
з. друго:	не		

37.	Да ли у близини локације има подручја са важним, високо квалитетним ресурсима, који могу бити угрожени реализацијом Пројекта, као што су:		
	а. подземне воде	не	
	б. површинске воде	не	
	в. шуме	не	
	г. пољопривредна подручја	не	
	д. риболовна подручја	не	
	ђ. ловна подручја	не	
	е. заштићена природна добра	не	
	ж. минералне сировине	не	
з. друго:	не		
38.	Да ли има подручја која већ трпе загађења животне средине, а која могу бити додатно угрожена реализацијом пројекта:		
	а. на локацији	не	
	б. у близини локације	не	
39.	Да ли је локација на којој се планира реализација Пројекта подложна:		
	а. земљотресима	не	
	б. слегању терена	не	
	в. клизиштима	не	
	г. ерозији	да	Планирана ски стаза пролази кроз површине чија је основна намена заштита земљишта од ерозије.
	д. поплавама	не	
	ђ. температурним разликама	не	
	е. честим маглама	не	
	ж. јаким ветровима	не	
з. друго:	не		

Резиме карактеристика Пројекта и његове локације, са индикацијом потребе за израдом студије процене утицаја на животну средину:

ЈП „Скијалишта Србије“ планира изградњу ски-стазе на основу Плана детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ („Сл. лист општине Чајетина“ бр. 5/17).

Према Локацијским условима предметне кп бр. 550/23, 551/2 КО Доброселица, на подручју општине Чајетина обухваћене су Планом детаљне регулације за подручје ски центра „Торник“ и налазе се на земљишту јавне намене.

Северозападном падином Торника простиру постојеће стазе у дужини од око 5,6 km. Површине на североисточној страни од постојеће жичаре су неискоришћене, те се инвеститир из тог разлога одлучио за изградњу:

- Стазе 1 укупне дужине 638 m, са ширином од 37,5 m и
- Стазе 4 укупне дужине 1226 m, са ширином од 30 m.

У току градње такође може да дође до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова. Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима. Један од главних полутаната који се јавља током извођења грађевинских радова је прашина. Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање буке ће бити временски ограничено. Током изградње ски-стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, што у случају непланског сечења може довести до појаве ерозија јер планирана ски стаза пролази кроз површине чија је основна намена заштита земљишта од ерозије.

При редовном раду ски стазе тј. за време и након скијашке сезоне вршиће се уређење ски стазе што подразумева рад машина. Услед рада поменутих машина долази до емисије издувних гасова, чиме се делује на квалитет ваздуха подручја планираног пројекта. До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности. Међутим, како је људска активност везана за скијашку сезону, када ће се повећати концентрација људи на подручју планираног пројекта бука ће бити привременог карактера.

М.П.

ЈП „Скијалишта Србије“
